

Bryssel, 26. marraskuuta 2015
(OR. en)

14651/15

Toimielinten välinen asia:
2011/0059 (CNS)

JUSTCIV 276

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio

Vastaanottaja: Neuvosto

Ed. asiak. nro: 14124/15

Kom:n asiak. nro: 8160/11

Asia: Ehdotus neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevista asioissa
– Poliittinen yhteisymmärrys

1. Neuvosto (oikeus- ja sisäasiat) päätti 4. ja 5. joulukuuta pidetyssä istunnossaan tarkastella uudelleen edellä mainitun ehdotuksen mahdollista kompromissitekstiä mahdollisimman pian ja viimeistään vuoden 2015 loppuun mennessä arvioidakseen, voidaanko edellytettyyn yksimielisyyteen päästä.
2. Tämän jälkeen puheenjohtajavaltio oli kahdenvälisissä yhteyksissä kaikkiin valtuuskuntiin ja kutsui oikeus- ja sisäasioiden neuvokset 3. marraskuuta 2015 pidettyyn kokoukseen. Tallöin puheenjohtajavaltio esitteli muutokset, joiden tarkoituksena on, että ehdotuksesta päästäisiin kompromissiin.
3. Jäsenvaltioiden kanssa käytyjen keskustelujen tulosten perusteella puheenjohtajavaltio toimitti tarkistetun version edellä mainitusta ehdotuksesta 25. marraskuuta 2015 kokoontuneelle pysyvien edustajien komitealle.

4. Puheenjohtajavaltio pani merkille jäsenvaltioiden edellä mainitussa pysyvien edustajien komitean kokouksessa ilmaiset kannat¹ ja päätti toimittaa liitteenä olevan kompromissitekstin 3.–4. joulukuuta 2015 kokoontuvalle oikeus- ja sisäasioiden neuvostolle poliittiseen yhteisymmärrykseen pääsemiseksi.²
5. Komission ehdotukseen verrattuna poistot on merkitty sulkein (...) ja uusi teksti on **lihavoitu**.

¹ Ks. asiakirjat 14660/15, 14658/15 ja 14664/15.

² Tekstin 36 artiklan 3 kohta muutettiin, jotta myös 19. marraskuuta 1934 Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä tehty yleissopimus sisällytetään kyseisen artiklan mukaiseen "Pohjoismaiden poikkeukseen". Johdanto-osan kappaleet 25 ja 32 on mukautettu 27 a artiklan tekstiin

2011/0059 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon³,

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁴,

noudattaa erityistä lainsäätämisyjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(...)

³ EUVL C [...], [...], s. [...].

⁴ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (1) Euroopan unioni on ottanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta, jossa taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin **on määrä** hyväksyä toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, **erityisesti sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan sitä edellyttäessä.**
- (1 a) **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti tällaisiin toimenpiteisiin voi sisältyä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan lainvalintaa ja tuomioistuimen toimivaltaa koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen yhteensopivuus.**
- (2) Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto vahvisti, että tuomioiden ja oikeusviranomaisten muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaate on yksityisoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön kulmakivi, ja kehotti neuvostoa ja komissiota hyväksymään toimenpideohjelman tämän periaatteen täytäntöön panemiseksi.
- (3) **Komission ja neuvoston yhteinen toimenpideohjelma** tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toteuttamisesta siviili- ja kauppaoikeuden alalla⁵**hyväksyttiin 30 päivänä marraskuuta 2000.** Ohjelmassa määritellään lainvalintasääntöjen yhdenmukaistamistoimet **toimenpiteiksi**, joilla on tarkoitus **helpottaa päätösten** vastavuoroista tunnustamista, ja siinä määrätään oikeusvälineen **laatimisesta** aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa (...).

⁵ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 1.

- (4) Brysselissä 4 ja 5 päivänä marraskuuta 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden ohjelman **nimeltä "Haagin ohjelma: vapauden, turvallisuuden ja oikeuden lujittaminen Euroopan unionissa"**⁶. Tässä ohjelmassa neuvosto kehotti komissiota laatimaan vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä, mukaan luettuna kysymys tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta. Ohjelmassa korostettiin myös tarvetta hyväksyä tätä alaa koskeva väline (...).
- (5) Komissio antoi 17 päivänä heinäkuuta 2006 vihreän kirjan aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lainsäädännön määräytymisestä ja erityisesti tuomioistuimen toimivallasta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta⁷. Vihreällä kirjalla käynnistettiin laaja kuuleminen kaikista niistä ongelmista, joita pareilla on yhteisen omaisuuden selvittämistilanteissa eurooppalaisessa ympäristössä, sekä mahdollisista oikeudellisista ratkaisukeinoista.
- (6) **Brysselissä 10 ja 11 päivänä joulukuuta 2009 pidetyssä kokouksessaan Eurooppa-neuvosto hyväksyi uuden monivuotisen ohjelman nimeltä "Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten"**⁸. Eurooppa-neuvosto katsoi kyseisessä ohjelmassa, että vastavuoroista tunnustamista olisi laajennettava sellaisille aloille, joilla sitä ei tällä hetkellä sovelleta mutta jotka ovat jokapäiväisen elämän kannalta keskeisiä, kuten aviovarallisuussuhteisiin, ottaen samalla huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmät ja oikeusjärjestyksen perusteet (*ordre public*) sekä kansalliset perinteet tällä alalla.
- (7) Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010: Komissio hyväksyi 27 päivänä lokakuuta 2010 asiakirjan ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen”⁹, ja ilmoitti siinä aikovansa esittää säädösehdotuksen, jonka avulla voidaan poistaa henkilöiden vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet ja erityisesti ne ongelmat, joita pareilla on omaisuutensa hoidossa tai omaisuudenjaossa.

⁶ EUVL L 53, 3.3.2005, s. 1.

⁷ KOM(2006) 400.

⁸ EUVL L 115, 4.5.2010, s. 1.

⁹ KOM(2010) 603.

- (8) **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklan mukaisesti tätä asetusta olisi sovellettava aviovarallisuussuhteisiin, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia.**
- (8 a) Avioparien oikeusvarmuuden turvaamiseksi heidän omaisuutensa osalta sekä tietyn ennakoitavuuden varmistamiseksi olisi kaikista aviovarallisuussuhteisiin sovellettavista säännöistä säädettävä yhdessä ainoassa säädöksessä.
- (9) **Näiden** tavoitteiden saavuttamiseksi tähän asetukseen **olisi** koottava (...) säännökset (...) tuomioistuimen toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten, virallisten asiakirjojen ja **tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen tunnustamisesta tai tapauksen mukaan hyväksymisestä, täytäntöönpanokelpoisuudesta** ja täytäntöönpanosta (...).
- (10) Tässä asetuksessa ei määritellä 'avioliittoa', joka määritellään jäsenvaltioiden kansallisissa laeissa.
- (11) Tämän asetuksen soveltamisala olisi **ulotettava** kaikkiin aviovarallisuussuhteita koskeviin **yksityisoikeudellisiin näkökohtiin**, jotka liittyvät puolisoiden omaisuuden hoitoon ja aviovarallisuussuhteiden purkautumiseen erityisesti puolisoiden erottua tai toisen puolison kuoltua. Tässä asetuksessa ilmausta 'aviovarallisuussuhteet' olisi tulkittava itsenäisesti, ja sen olisi käsitettävä paitsi säännöt, joista puolisot eivät saa poiketa, myös kaikki valinnaiset säännöt, joista puolisot voivat sopia sovellettavan lainsäädännön sekä sovellettavan lainsäädännön oletussääntöjen mukaisesti. Se käsittää paitsi tietyissä oikeusjärjestelmissä nimenomaisesti ja yksinomaisesti tarkoitettut omaisuusjärjestelyt avioliiton tapauksessa, myös kaikki sellaiset omistussuhteet puolisoiden välillä sekä heidän suhteissaan kolmansiin osapuoliin, jotka johtuvat välittömästi aviosuhteesta tai sen purkamisesta.
- (11 a) Selvyyden vuoksi eräät kysymykset, joiden voitaisiin nähdä olevan yhteydessä aviovarallisuussuhteita koskeviin asioihin, olisi nimenomaisesti suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

- (11 b) Tätä asetusta ei näin ollen pitäisi soveltaa puolisoiden yleistä oikeustoimikelpoisuutta koskeviin kysymyksiin; tämä poissulkeminen ei kuitenkaan saisi käsittää omaisuutta koskevia erityisiä valtuuksia ja oikeuksia, joita joko toisella tai kummallakin puolisoilla on joko suhteessa toisiinsa tai kolmansiin osapuoliin, sillä näiden valtuuksien ja oikeuksien olisi kuuluttava asetuksen soveltamisalaan.**
- (11 c) Sitä ei pitäisi soveltaa muihin esikysymyksiin, kuten kysymyksiin avioliiton olemassaolosta, pätevydestä tai tunnustamisesta, jotka kuuluvat edelleen jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön, mukaan lukien niiden kansainvälistä yksityisoikeutta koskevien sääntöjen, soveltamisalaan.**
- (12) Koska puolisoiden elatusvelvollisuuksista säädetään jo toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18 päivänä joulukuuta 2008 annetussa asetuksessa (EY) N:o 4/2009¹⁰, ne olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle (...), **aivan kuten kuolleen puolison perimystä koskevat kysymykset, joista säädetään toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4 päivänä heinäkuuta 2012 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 650/2012¹¹.**
- (12 a) Kysymykset, jotka koskevat oikeutta puolisoiden väliseen sellaista vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkeoikeuksien, niiden luonteesta riippumatta, siirtoon tai tasaamiseen, jotka ovat karttuneet avioliiton aikana mutta jotka eivät ole tuottaneet eläketuloa tänä aikana, ovat asioita, jotka olisi jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, ottaen huomioon jäsenvaltioiden erilaiset järjestelmät. Tätä poikkeusta olisi kuitenkin tulkittava suppeasti. Tätä asetusta olisi näin ollen sovellettava erityisesti eläkevarojen luokittelua koskevaan kysymykseen, määriin, jotka on jo maksettu toiselle puolisolle avioliiton aikana, ja mahdolliseen korvaukseen, joka myönnettäisiin siinä tapauksessa, että eläke on maksettu yhteisellä omaisuudella.**

¹⁰ EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1.

¹¹ EUVL L 201, 27.7.2012, s. 107.

(13) (...)

Tässä asetuksessa olisi sallittava kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvän oikeuden syntyminen tai siirtyminen aviovarallisuussuhteiden seurauksena aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain mukaisesti. Se ei kuitenkaan saisi vaikuttaa joidenkin jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä tunnettuihin määrältään rajoitettuihin esineoikeuksiin (*numerus clausus*). Jäsenvaltiolta ei saisi edellyttää, että se tunnustaa kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevaa omaisuutta koskevan esineoikeuden, jos kyseistä esineoikeutta ei tunneta sen lainsäädännössä.

(13 a) Jotta puoliset kuitenkin voisivat nauttia heille aviovarallisuussuhteiden seurauksena syntyneistä tai siirretyistä oikeuksista toisessa jäsenvaltiossa, tässä asetuksessa olisi säädettävä tuntemattoman esineoikeuden muuntamisesta esineoikeudeksi, joka lähinnä vastaa sitä kyseisen toisen jäsenvaltion lainsäädännössä. Muuntamisessa olisi otettava huomioon kyseisellä esineoikeudella tavoitellut päämäärät ja edut sekä sen vaikutukset. Lähinnä vastaavan kansallisen oikeuden määrittelyä varten voidaan ottaa yhteyttä sen valtion viranomaisiin tai toimivaltaisiin henkilöihin, jonka lakia aviovarallisuussuhteisiin sovellettiin, lisätietojen saamiseksi oikeuden luonteesta ja vaikutuksista. Tätä varten voidaan käyttää siviili- ja kauppaoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön nykyisiä verkostoja ja muita käytettävissä olevia toisen valtion lain ymmärtämistä helpottavia keinoja.

(13 b) Tässä asetuksessa nimenomaisesti säädetty tuntemattomien esineoikeuksien muuntaminen ei saisi rajoittaa muita muuntamisen muotoja tätä asetusta sovellettaessa.

- (13 c) Kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvän oikeuden rekisteriin kirjaamisen edellytykset olisi suljettava tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, (kiinteän omaisuuden osalta omaisuuden sijaintipaikan laissa (*lex rei sitae*)) olisi määritettävä, millaisin oikeudellisin edellytyksin ja miten kirjaaminen on suoritettava ja mitkä viranomaiset, kuten kiinteistörekisterit tai notaarit, ovat vastuussa sen tarkistamisesta, että kaikki edellytykset täyttyvät ja että perusteeksi esitetyt tai laaditut asiakirjat ovat riittäviä tai sisältävät tarvittavat tiedot. Viranomaiset voivat erityisesti tarkistaa, että puolison oikeus rekisteröintiä varten esitetystä asiakirjassa mainittuun omaisuuteen on oikeus, joka kirjataan sellaisena rekisteriin tai joka muutoin osoitetaan sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jossa rekisteriä pidetään. Asiakirjojen päällekkäisyyden välttämiseksi rekisteröintiviranomaisten olisi hyväksyttävä sellaiset toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten laatimat asiakirjat, joiden liikkuvuudesta säädetään tässä asetuksessa. Tämä ei kuitenkaan saisi estää rekisteröintiviranomaisia pyytämästä rekisteröintiä hakevalta henkilöltä sellaisten lisätietojen tai -asiakirjojen esittämistä, joita edellytetään sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, esimerkiksi tulojen maksamiseen liittyviä tietoja tai asiakirjoja. Toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa rekisteröintiä hakevalle henkilölle, miten puuttuvat tiedot tai asiakirjat toimitetaan.**
- (13 d) Oikeuden rekisteriin kirjaamisen vaikutukset olisi samoin jätettävä tämän asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa rekisteriä pidetään, olisi näin ollen määritettävä, onko rekisteröinnillä esimerkiksi oikeuden olemassaolon toteava vai oikeuden luova vaikutus. Jos esimerkiksi oikeuden hankkiminen kiinteään omaisuuteen on rekisterien kaikkia koskevan vaikutuksen varmistamiseksi tai oikeustoimien suojaamiseksi kirjattava rekisteriin sen jäsenvaltion oikeuden mukaan, jossa rekisteriä pidetään, hankinta-ajankohtaan olisi sovellettava kyseisen jäsenvaltion lakia.**

- (13 e)** Tässä asetuksessa olisi noudatettava jäsenvaltioissa sovellettavia eri järjestelmiä aviovarallisuussuhteita koskevien asioiden käsittelemiseksi. Sen vuoksi tätä asetusta sovellettaessa 'tuomioistuin' olisi ymmärrettävä laajasti eli niin, että se kattaa paitsi lainkäyttötehtäviä hoitavat tuomioistuimet sanan varsinaisessa merkityksessä, myös esimerkiksi notaarit, jotka joissakin jäsenvaltioissa hoitavat aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa tuomioistuimen tavoin tiettyjä lainkäyttötehtäviä, sekä notaarit ja oikeusalan toimijat, jotka joissakin jäsenvaltioissa hoitavat lainkäyttötehtäviä tietyssä aviovarallisuussuhteita koskevassa asiassa tuomioistuimen antaman valtuutuksen nojalla. Tässä asetuksessa säädettyjen toimivaltasääntöjen olisi sidottava kaikkia tässä asetuksessa määriteltyjä tuomioistuimia. Vastaavasti 'tuomioistuin' ei saisi kattaa jäsenvaltion oikeusviranomaisiin kuulumattomia viranomaisia, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan valtuudet käsitellä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita, kuten useimmissa jäsenvaltioissa notaareja, jos he eivät hoida lainkäyttötehtäviä, kuten asia yleensä on.
- (13 f)** Tässä asetuksessa olisi sallittava kaikkien notaarien, joilla on toimivaltaa aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa jäsenvaltioissa, käyttää kyseistä toimivaltaa. Sen, sitovatko tässä asetuksessa vahvistetut toimivaltasäännöt tietyn jäsenvaltion notaareja, olisi oltava riippuvainen siitä, kuuluvatko he tätä asetusta sovellettaessa 'tuomioistuimen' määritelmän piiriin.
- (13 g)** Notaarien jäsenvaltioissa aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa antamien asiakirjojen olisi liikuttava tämän asetuksen nojalla. Kun notaarit hoitavat oikeudellisia tehtäviä, heitä sitovat toimivaltasäännöt ja heidän tekemiensä päätösten olisi liikuttava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevien säännösten mukaisesti. Kun notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, heitä eivät sido toimivaltasäännöt ja heidän antamiensa virallisten asiakirjojen olisi liikuttava virallisia asiakirjoja koskevien säännösten mukaisesti.

- (14) Jotta voidaan ottaa huomioon parien lisääntynyt liikkuvuus avioliiton aikana ja edistää hyvää oikeudenkäyttöä, **tämän asetuksen toimivaltasäännöillä olisi mahdollistettava, että kaikki kansalaisia koskevat oikeudelliset menettelyt, jotka liittyvät toisiinsa, käsiteltäisiin saman jäsenvaltion tuomioistuimissa. Tätä varten asetuksessa olisi pyrittävä keskittämään aviovarallisuussuhteita koskeva toimivalta jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimet käsittelevät puolison perimystä tai avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista asetuksen (EU) N:o 650/2012 tai tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003¹² mukaisesti.**
- (14 a) Asetuksessa olisi säädettävä, että jos puolison perimystä koskeva menettely on vireillä jäsenvaltion tuomioistuimessa asetuksen (EU) N:o 650/2012 nojalla, kyseisen valtion tuomioistuimilla tulisi olla toimivalta ratkaista kyseiseen perintöasiaan liittyviä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita.
- (14 b) Vastaavasti aviovarallisuussuhteita koskevat asiat, jotka syntyvät siinä jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevan käsittelyn yhteydessä, jolle avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskeva hakemus on osoitettu asetuksen (EY) N:o 2201/2003 nojalla, olisi käsiteltävä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimissa, paitsi jos toimivalta ratkaista avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskevia asioita voi perustua ainoastaan erityisiin toimivaltaperusteisiin. Tällaisissa tapauksissa toimivallan keskittämistä ei pitäisi sallia ilman puolisojen suostumusta.

¹² EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1.

- (15) (...)
- (16) Jos aviovarallisuussuhteita koskevat asiat eivät liity **puolison perimystä tai** avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista **koskevaan, jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevaan menettelyyn, tässä asetuksessa olisi säädettävä toimivallan määrittämistä varten perättäin sovellettavista liittymäperusteista, alkaen puolisoiden vakinaisesta asuinpaikasta hetkellä, jolloin asia saatettiin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Nämä perusteet on valittu, jotta lisätään kansalaisten vapaata liikkuvuutta ja varmistetaan puolisoiden todellinen liittymä jäsenvaltioon, jossa toimivaltaa käytetään.**
- (16 a) **Oikeusvarmuuden, ennakoitavuuden ja asianosaisten sopimusvapauden lisäämiseksi tässä asetuksessa olisi annettava tietyin edellytyksin asianosaisille mahdollisuus tehdä oikeuspaikkasopimus joko sen jäsenvaltion, jonka lakia sovelletaan, taikka sen jäsenvaltion, jossa avioliitto solmittiin, tuomioistuinten hyväksi.**
- (16 aa) **Tätä asetusta sovellettaessa ja kaikkien mahdollisten tilanteiden huomioon ottamiseksi jäsenvaltiolla, jossa avioliitto solmittiin, tarkoitetaan jäsenvaltiota, jonka viranomaisten edessä avioliitto solmittiin.**¹³

¹³ Termi 'celebrated' olisi käännettävä saksaksi termillä 'geschlossen'.

- (16 a 1) Jäsenvaltion tuomioistuin voi todeta, että kyseessä olevaa avioliittoa ei sen soveltaman kansainvälisen yksityisoikeuden normien mukaan voi tunnustaa aviovarallisuussuhteita koskevissa menettelyissä. Tällaisessa tapauksessa saattaa poikkeuksellisesti olla tarpeen todeta, ettei kyseisellä tuomioistuimella ole tämän asetuksen mukaista toimivaltaa. Tuomioistuimen on toimittava ripeästi ja asianosaisen olisi voitava saattaa asia vireille missä tahansa muussa jäsenvaltiossa, jolla on toimivallan antava liittymä riippumatta näiden toimivaltaperusteiden järjestyksestä, samalla kun kunnioitetaan asianosaisten sopimusvapautta. Tuomioistuin, jossa asia pannaan vireille sen jälkeen kun toimivallan puuttuminen oli todettu, voi myös joutua samoin edellytyksin poikkeuksellisesti toteamaan, ettei se ole toimivaltainen, lukuun ottamatta sen jäsenvaltion tuomioistuimia, jossa avioliitto solmittiin. Eri toimivaltasääntöjen yhdistelmän tulisi kuitenkin varmistaa, että asianosaisilla on kaikki mahdollisuudet panna asia vireille sellaisessa jonkin jäsenvaltion tuomioistuimessa, joka on heidän aviovarallisuussuhteittensa täytäntöönpanon osalta toimivaltainen.**
- (16 b) Tämän asetuksen ei pitäisi estää asianosaisia ratkaisemasta aviovarallisuussuhteita koskevaa asiaa sovinnollisesti tuomioistuimen ulkopuolella, esimerkiksi notaarin avulla, valitsemassaan jäsenvaltiossa, jos se on mahdollista kyseisen jäsenvaltion lain nojalla. Näin olisi oltava myös siinä tapauksessa, että aviovarallisuussuhteisiin sovellettava laki ei ole kyseisen jäsenvaltion laki.**
- (17) Jotta varmistettaisiin, että kaikkien jäsenvaltioiden tuomioistuimet voivat samoilla perusteilla käyttää toimivaltaa puolisojen aviovarallisuussuhteiden osalta, tässä asetuksessa olisi lueteltava tyhjentävästi perusteet, joilla tällaista toissijaista toimivaltaa voidaan käyttää.**

(18) Erityisesti niiden tilanteiden varalta, joissa oikeussuoja on evätty, tässä asetuksessa olisi säädettävä varatoimivallan (*forum necessitatis*) käyttämisestä niin, että jäsenvaltion tuomioistuimelle annetaan poikkeustapauksissa mahdollisuus ratkaista aviovarallisuussuhteita koskeva asia, jolla on läheinen liittymä kolmanteen valtioon. Tällainen poikkeustapaus voi syntyä, kun menettely osoittautuu mahdottomaksi asianomaisessa kolmannessa valtiossa esimerkiksi sisällissodan vuoksi tai kun puolison ei kohtuudella voida odottaa aloittavan tai käyvän läpi menettelyä kyseisessä valtiossa. Varatoimivaltaa voidaan kuitenkin käyttää ainoastaan, jos asialla on riittävä liittymä siihen jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.

(18 a) Oikeudenkäytön yhdenmukaisuuden vuoksi olisi vältettävä sitä, että eri jäsenvaltioissa annetaan keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Sitä varten tässä asetuksessa olisi säädettävä yleisistä menettelysäännöistä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä.

Eräs tällainen menettelysääntö on vireillöolosääntö, jota käytetään, jos sama aviovarallisuussuhteita koskeva asia pannaan vireille eri jäsenvaltioissa olevissa eri tuomioistuimissa. Säännön mukaan määritetään, minkä tuomioistuimen olisi jatkettava aviovarallisuussuhteita koskevan asian käsittelyä.

(18 b) Jotta kansalaiset voisivat nauttia sisämarkkinoiden tarjoamista eduista siten, että tähän liittyy täysi oikeusvarmuus, asetuksella olisi annettava puolisoille mahdollisuus tietää ennakolta, mitä lakia heidän aviovarallisuussuhteisiinsa sovelletaan. Ristiriitaisten tulosten välttämiseksi olisi sen vuoksi otettava käyttöön yhdenmukaiset lainvalintasäännöt. Pääsääntönä olisi oltava, että aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan ennakoitavissa olevaa lakia, johon sillä on läheinen liittymä. Oikeusvarmuuden vuoksi ja jotta vältettäisiin aviovarallisuussuhteiden pirstoutuminen, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia olisi sovellettava kyseessä oleviin aviovarallisuussuhteisiin kokonaisuudessaan eli kaikkeen aviovarallisuussuhteen piiriin kuuluvaan omaisuuteen riippumatta omaisuuden luonteesta ja siitä, sijaitseeko omaisuus toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa.

(18 c) Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia olisi sovellettava, vaikka kyseessä ei olisi jäsenvaltion laki.

(19) Jotta voidaan helpottaa puolisoitten omaisuuden hoitoa, tässä asetuksessa **olisi** annettava heille omaisuuden luonteesta tai sijainnista riippumatta mahdollisuus valita aviovarallisuussuhteisiinsa (...) sovellettava laki niiden lakien joukosta, joihin puolisoilla on läheinen yhteys joko **vakinaisen** asuinpaikkansa tai kansalaisuutensa perusteella. Valinta voidaan tehdä milloin tahansa, joko **ennen avioliittoa**, avioliiton solmimisen¹⁴ yhteydessä tai avioliiton aikana.

Jotta voidaan turvata oikeustoimien oikeusvarmuus ja estää aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen ilman, että puolisoit saavat asiasta tiedon, ei aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia saa vaihtaa, elleivät puolisoit ole selvästi ilmaisseet haluavansa muutosta. Puolisoiden tekemä lain vaihto ei voi tulla voimaan takautuvasti, paitsi jos puolisoit ovat nimenomaisesti näin päättäneet. Joka tapauksessa se ei saa vaikuttaa kolmansien osapuolten oikeuksiin (...).

(20) (...)

(21) (...)

(22) (...)

(23) (...).

¹⁴ Termi 'celebration' olisi käännettävä saksaksi termillä 'Eheschließung'.

(24) Lainvalintasopimuksen aineellista ja muodollista pätevyyttä koskevat säännöt olisi määriteltävä niin, että puolisoiden tietoon perustuva lainvalinta helpottuu ja että heidän yhteistä hyväksyntäänsä kunnioitetaan oikeusvarmuuden ja paremman oikeussuojan saatavuuden varmistamiseksi. Muodollisen pätevyyden osalta olisi otettava käyttöön tiettyjä takeita sen varmistamiseksi, että puoliset ovat tietoisia valintansa seurauksista. Lainvalintasopimus olisi vähintään tehtävä kirjallisena ja päivättävä, ja molempien asianosaisten olisi allekirjoitettava se. Jos kuitenkin sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa molempien puolisoiden vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä, edellytetään muitakin muotovaatimuksia, kyseisiä vaatimuksia olisi noudatettava. Jos puolisoiden vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa, jotka asettavat erilaisia muotovaatimuksia, jommankumman valtion muotovaatimusten noudattaminen olisi riittävää. Jos puolisoista vain toisen vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jossakin jäsenvaltiossa, joka asettaa muita muotovaatimuksia, niitä olisi noudatettava.

(24 a) Avioehtosopimus on eräs aviovarallisuutta koskevien määräysten muoto, jonka sallittavuus ja hyväksyttävyyys vaihtelevat jäsenvaltioittain. Jotta helpotetaan sitä, että avioehtosopimuksen johdosta saadut aviovarallisuussuhdetta koskevat oikeudet hyväksytään jäsenvaltioissa, olisi määriteltävä avioehtosopimusten muodollista pätevyyttä koskevat säännöt. Sopimus olisi vähintään tehtävä kirjallisesti ja päivättävä ja kummankin asianosaisten olisi allekirjoitettava se. Sopimuksen olisi kuitenkin täytettävä myös muita pätevyysvaatimuksia, joista säädetään asetuksessa määritetyssä, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa lainsäädännössä ja sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa puolisoiden vakinainen asuinpaikka on. Tässä asetuksessa olisi määritettävä myös, mitä lainsäädäntöä sovelletaan avioehtosopimuksen aineelliseen pätevyYTEEN.

- (24 b) Jotta voidaan taata ennakoitavuus ja oikeusvarmuus sekä ottaa huomioon parin todellinen tilanne, tässä asetuksessa olisi säädettävä yhdenmukaisista lainvalintasäännöistä, joiden nojalla voidaan määrittää perättäin sovellettavien liittymäperusteiden avulla puolisoiden kaikkeen omaisuuteen sovellettava laki niitä tapauksia varten, joissa puolisot eivät ole valinneet sovellettavaa lakia. Ensimmäiseksi perusteeksi olisi asetettava puolisoiden ensimmäinen yhteinen vakinainen asuinpaikka pian avioitumisen jälkeen. Sitä seuraisi puolisoiden sama kansalaisuus avioitumishetkellä. Jos kumpikaan näistä perusteista ei täyty tai jos puolisoilla ei ole vielä ollut ensimmäistä yhteistä vakinaista asuinpaikkaa tapauksissa, joissa kummallakin puolisoilla on avioitumishetkellä sama kaksoiskansalaisuus, olisi sovellettava sen valtion lakia, johon puolisoilla on avioitumishetkellä ollut läheisimmät yhteydet ottaen huomioon kaikki olosuhteet.**
- (24 c) Kun tässä asetuksessa viitataan kansalaisuuteen liittymäperusteena, kysymys siitä, miten käsitellä tapauksia, joissa henkilöillä on useita kansalaisuuksia, on esikysymys, joka ei kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, vaan siihen olisi sovellettava kansallista oikeutta, mukaan lukien tarvittaessa kansainväliset yleissopimukset, noudattaen täysin Euroopan unionin yleisiä periaatteita. Tämän ei tulisi vaikuttaa tämän asetuksen mukaisen lainvalinnan pätevyYTEEN.**
- (24 d) Jos lainvalintaa tai avioehtosopimusta ei ole tehty, jäsenvaltion oikeusviranomaisen olisi aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaa lakia määritettäessä voitava kumman tahansa puolison pyynnöstä tehdä poikkeustapauksissa – jos puolisot ovat muuttaneet vakinaiseen asuinvaltioonsa pitkäksi aikaa – johtopäätös, että voidaan soveltaa tuon valtion lakia, jos puolisot ovat nojautuneet siihen. Joka tapauksessa se ei saa vaikuttaa kolmansien osapuolten oikeuksiin.**

- (24 e) Aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaksi määritettyä lakia olisi sovellettava aviovarallisuussuhteisiin alkaen joko toisen tai kummankin puolison omaisuuden luokittelusta eri omaisuuslajeihin avioliiton aikana ja sen purkamisen jälkeen aina omaisuuden selvittämiseen asti. Sen tulisi käsittää aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten oikeussuhteeseen. Puoliso voi kuitenkin vedota aviovarallisuussuhteisiin sovellettavaan lakiin kolmatta osapuolta vastaan tällaisten vaikutusten soveltamiseksi ainoastaan, jos puolison ja kolmannen osapuolen oikeudelliset suhteet ovat syntyneet aikana, jolloin kolmas osapuoli oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen kyseisestä laista.
- (24 f) Yleistä etua koskevien seikkojen, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmän suojelun, olisi oikeutettava antamaan jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuus soveltaa poikkeustapauksissa kansainvälisesti pakottaviin säännöksiin perustuvia poikkeuksia. Näin ollen 'kansainvälisesti pakottavien säännösten' käsitteen olisi katettava pakottavat säännöt, kuten yhteisenä kotina käytetyn asunnon suojaa koskevat säännöt. Tämä aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain soveltamista koskeva poikkeus edellyttää kuitenkin suppeaa tulkintaa, jotta se on sopusoinnussa tämän asetuksen yleisen tavoitteen kanssa.
- (25) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille aviovarallisuussuhteita koskevia asioita käsitteleville toimivaltaisille viranomaisille olisi myös annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus olla ottamatta huomioon ulkomaisen lain tiettyjä säännöksiä, jos tietyssä tapauksessa tällaisten säännösten soveltaminen olisi selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (*ordre public*) kanssa. Tuomioistuimet tai muut toimivaltaiset viranomaiset eivät kuitenkaan saisi soveltaa oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvaa poikkeusta estääkseen toisen valtion lain soveltamisen tai kieltäytyäkseen toisen jäsenvaltion päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamisesta tai tapauksen mukaan hyväksymisestä taikka täytäntöönpanosta, jos tämä olisi vastoin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjimättömyysperiaatetta.

- (26) Koska eräissä valtioissa on käytössä kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan tällä asetuksella säänneltäviin kysymyksiin, olisi säädettävä, missä määrin tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan näiden valtioiden eri alueilla.
- (26 a) Kun otetaan huomioon, että tämän asetuksen yleinen tavoite on aviovarallisuussuhteita koskevilla asioilla jäsenvaltioissa tehtyjen päätösten vastavuoroinen tunnustaminen, tässä asetuksessa olisi oltava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä.
- (26 b) Jotta voidaan ottaa huomioon erilaiset järjestelmät aviovarallisuussuhteita koskevien asioiden käsittelemiseksi jäsenvaltioissa, tässä asetuksessa olisi varmistettava virallisten asiakirjojen hyväksyminen ja täytäntöönpanokelpoisuus aviovarallisuutta koskevilla asioilla kaikissa jäsenvaltioissa.
- (26 c) Virallisilla asiakirjoilla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin niillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa oleva vaikutus. Määritettäessä tietyn virallisen asiakirjan todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa olevaa vaikutusta olisi mainittava, millainen virallisen asiakirjan todistusvoima on laadultaan ja soveltamisalaltaan alkuperäjäsenvaltiossa. Siksi alkuperäjäsenvaltion laista riippuu, millainen todistusvoima tietyllä virallisella asiakirjalla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa.

- (26 d) Virallisen asiakirjan 'oikeellisuuden' olisi oltava itsenäinen käsite, joka kattaa esimerkiksi sellaiset seikat kuin asiakirjan aitous, asiakirjan muodolliset vaatimukset, asiakirjan laativan viranomaisen valtuudet ja menettely, jonka mukaisesti asiakirja laaditaan. Sen olisi katettava myös asianomaisen viranomaisen viralliseen asiakirjaan merkitsemät tosiseikat, esimerkiksi se, että mainitut asianosaiset saapuivat viranomaisen luokse mainittuna ajankohtana ja että he tekivät mainitut ilmoitukset. Asianosaisen, joka haluaa riitauttaa virallisen asiakirjan oikeellisuuden, olisi tehtävä se virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisessa tuomioistuimessa kyseisen jäsenvaltion lain mukaisesti.
- (26 e) Sanamuoto "viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet" olisi tulkittava viittaukseksi viralliseen asiakirjaan kirjattuun asiasisältöön. Asianosaisen, joka haluaa riitauttaa viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet, olisi tehtävä se tämän asetuksen nojalla toimivaltaisissa tuomioistuimissa, joiden olisi tehtävä riitauttamista koskeva päätös aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain mukaisesti.
- (26 f) Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa tulee esille viralliseen asiakirjaan kirjattuja oikeustoimia ja oikeudellisia suhteita koskeva kysymys, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tuon kysymyksen.
- (26 g) Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei saisi olla todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä. Jos riitautus koskee ainoastaan viralliseen asiakirjaan kirjattuihin oikeustoimiin ja oikeudellisiin suhteisiin liittyvää erityistä kysymystä, kyseessä olevalla virallisella asiakirjalla ei saisi olla todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautetun kysymyksen osalta riitautuskanteen ollessa vireillä. Riitautuksen johdosta pätemättömäksi julistetun virallisen asiakirjan olisi lakattava olemasta todistusvoimainen.

- (26 h) Jos viranomaiselle esitetään tätä asetusta sovellettaessa kaksi ristiriidassa olevaa virallista asiakirjaa, sen olisi arvioitava, kumpaa virallista asiakirjaa olisi, vai olisiko kumpaakaan, pidettävä ensisijaisena ottaen huomioon kyseessä olevan tapauksen olosuhteet. Jos noiden olosuhteiden perusteella ei ole selvää, kumpaa virallista asiakirjaa olisi, vai olisiko kumpaakaan, pidettävä ensisijaisena, kysymys olisi ratkaistava tämän asetuksen nojalla toimivaltaisissa tuomioistuimissa tai asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa, jos kysymys tulee esiin vireillä olevan menettelyn kuluessa. Jos virallinen asiakirja ja päätös ovat ristiriidassa keskenään, olisi otettava huomioon tämän asetuksen mukaiset päätösten tunnustamatta jättämisen perusteet.
- (27) (...)
- (28) Tämän asetuksen nojalla tapahtuvat aviovarallisuussuhdetta koskevan päätöksen tunnustaminen ja täytäntöönpano eivät merkitse millään tavalla sen avioliiton tunnustamista, johon päätökseen johtaneet aviovarallisuussuhteet perustuvat.
- (29) (...)
- (30) Olisi säädettävä tämän asetuksen ja aviovarallisuussuhteita koskevien kahden- tai monenvälisten yleissopimusten ja sopimusten, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat, välisestä suhteesta.
- (30 a) Tämä asetus ei estä jäsenvaltioita, jotka ovat avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousa koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävän Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehdyn sopimuksen, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2006, Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välisen 19 päivänä marraskuuta 1934 tehdyn perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on tarkistettuna kesäkuussa 2012, ja Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 11 päivänä lokakuuta 1977 tehdyn sopimuksen osapuolia, soveltamasta mainittujen sopimusten tiettyjä määräyksiä.

- (30 a) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi jäsenvaltiot olisi velvoitettava ilmoittamaan tietyt tiedot aviovarallisuussuhteita koskevista lainsäädännöistään ja menettelyistään neuvoston päätöksellä 2001/470/EY¹⁵ perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa. Jotta kaikki tämän asetuksen käytännön soveltamisen kannalta oleelliset tiedot voidaan julkaista *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* hyvissä ajoin, jäsenvaltioiden olisi myös ilmoitettava kyseiset tiedot komissiolle ennen asetuksen soveltamisen aloittamista.
- (30 b) Tämän asetuksen soveltamisen helpottamiseksi ja nykyaikaisen viestintäteknologian käytön mahdollistamiseksi olisi myös vahvistettava vakiolomakkeet niille todistuksille, jotka esitetään päätöksen, virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen yhteydessä.
- (30 c) Tässä asetuksessa säädettyjen määräaikojen ja määräpäivien laskemiseen olisi sovellettava määräaikoihin, päivämääriin ja määräpäiviin sovellettavista säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1971 annettua neuvoston asetusta (ETY, Euratom) N:o 1182/71¹⁶.
- (30 d) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa päätösten, tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen ja virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevien todistusten ja lomakkeiden laatimisen ja myöhemmän muuttamisen osalta. Tätä valtaa olisi käytettävä yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹⁷ mukaisesti.

¹⁵ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

¹⁶ EYVL L 124, 8.6.1971, s. 1.

¹⁷ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

- (30 e) **Tässä asetuksessa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatimista ja myöhempää muuttamista koskevien täytäntöönpanosäädösten hyväksymiseen olisi sovellettava neuvoa-antavaa menettelyä asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.**
- (31) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka ovat henkilöiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa, puolisoiden mahdollisuus järjestää varallisuusoskeudelliset suhteensa keskenään ja suhteessa kolmansiin osapuoliin yhteiselämän ja omaisuuden selvittämisen aikana sekä parempi ennakoitavuus ja oikeusvarmuus, vaan ne voidaan tämän asetuksen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (32) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja erityisesti sen 7, 9, 17, 21 ja 47 artikla, joissa käsitellään yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista, oikeutta solmia avioliitto ja perustaa perhe kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti, omistusoikeutta, (...) syrjimättömyys**periaatetta** ja oikeutta tehokkaiisiin oikeussuojakeinoihin ja puolueettomaan tuomioistuimeen. **Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava tätä asetusta kyseisiä** oikeuksia ja periaatteita **kunnioittaen.**

- (33) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti **nämä jäsenvaltiot eivät osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin. Tämä ei kuitenkaan vaikuta Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin mahdollisuuteen ilmoittaa mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti aikomuksestaan hyväksyä tämä asetus sen antamisen jälkeen.**
- (34) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti **Tanska ei osallistu tämän asetuksen hyväksymiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,**

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Soveltamisala ja määritelmät

1 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan aviovarallisuussuhteisiin.
Sitä ei sovelleta (...) vero-, tulli- tai hallintoasioihin.
2. (...)
3. Tämän asetuksen soveltamisalaan **eivät** kuulu seuraavat asiat:
 - a) puolisoiden oikeustoimikelpoisuus,
 - (a a) avioliiton olemassaolo, pätevyys tai tunnustaminen,**
 - b) elatusvelvoitteet,
 - c) (...)
 - d) **ensiksi kuolleen puolison kuolinpesän** perimys,
 - e) (...)
 - (e-0) sosiaaliturva,**

- (ea) avio- tai asumuseron tai avioliiton pätemättömäksi julistamisen tapauksessa oikeus siirtää tai tasata puolisoiden kesken avioliiton aikana karttuneita vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkeoikeuksia, jotka avioliiton aikana eivät ole tuottaneet eläketuloa,
- f) omaisuutta koskevien esineoikeuksien luonne ja (...)
- (fa) kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen liittyvien oikeuksien kirjaaminen rekisteriin, kirjaamisen oikeudelliset edellytykset mukaan luettuina, ja tällaisten oikeuksien rekisteriin kirjaamisen tai kirjaamatta jättämisen vaikutukset.

1 a artikla

Toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa jäsenvaltioissa

Tämä asetus ei vaikuta jäsenvaltioiden viranomaisten toimivaltaan käsitellä aviovarallisuussuhteita koskevia asioita.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä asetuksessa (...)
 - a) 'aviovarallisuussuhteilla' **tarkoitetaan** kaikkia niitä sääntöjä, jotka koskevat **avioliiton tai sen purkamisen seurauksena syntyneitä** omistussuhteita (...) puolisoiden välillä sekä **heidän suhteissaan** kolmansiin osapuoliin,

- b) **'avioehtosopimuksella'** tarkoitetaan puolisoiden tai tulevien puolisoiden **välistä** (...) sopimusta, jolla he järjestävät (...) **aviovarallisuussuhteensa** (...),
- c) 'virallisella asiakirjalla' **tarkoitetaan aviovarallisuussuhteita koskevaan asiaan liittyvää asiakirjaa** (...), joka on **virallisesti** (...) **laadittu** tai rekisteröity virallisena asiakirjana (...) jäsenvaltiossa (...) ja jonka
- i) virallisuus liittyy asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön, ja
- ii) jonka virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu **alkuperäjäsenvaltion** tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho;
- d) 'päätöksellä' **tarkoitetaan** jäsenvaltion tuomioistuimen aviovarallisuussuhteita koskevassa asiassa **antamaa** päätöstä riippumatta siitä, miksi päätöstä kutsutaan, (...) samoin kuin kuluja määrittämistä koskevaa tuomioistuimen virkamiehen **päätöstä**,
- (...)
- g)
- h) 'tuomioistuimessa tehdyllä sovinnolla' **tarkoitetaan** tuomioistuimen hyväksymää tai menettelyn kuluessa tuomioistuimessa tehtyä sovintoa aviovarallisuussuhteita **koskevassa asiassa**,
- e) 'alkuperäjäsenvaltiolla' **tarkoitetaan** jäsenvaltiota, jossa tapauksesta riippuen päätös (...) on tehty tai virallinen asiakirja on laadittu tai tuomioistuinsovinto on hyväksytty **tai tehty** (...),
- f) '**täytäntöönpano**jäsenvaltiolla' **tarkoitetaan** jäsenvaltiota, jossa päätöksen, (...) virallisen asiakirjan tai tuomioistuimessa tehdyn sovinnon tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa pyydetään (...).

(...)

3. Tätä asetusta sovellettaessa 'tuomioistuimella' (...) **tarkoitetaan oikeusviranomaisia ja kaikkia muita viranomaisia ja oikeusalan toimijoita, jotka ovat toimivaltaisia aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa (...)** ja jotka **hoitavat (...)** oikeudellisia tehtäviä (...) **tai toimivat oikeusviranomaisen antaman** valtuutuksen nojalla **tai oikeusviranomaisen valvonnassa, edellyttäen että nämä muut viranomaiset ja oikeusalan toimijat pystyvät antamaan takeita puolueettomuudestaan ja kaikkien asianosaisten oikeudesta tulla kuulluksi ja että niiden toimintajäsenvaltionsa lainsäädännön nojalla tekemät päätökset täyttävät seuraavat edellytykset:**

- i) päätökseen voi hakea muutosta tai pyytää sen uudelleen tarkastelua oikeusviranomaisessa, ja
- ii) päätöksellä on sama oikeusvoima ja vaikutus kuin samaa asiaa koskevalla oikeusviranomaisen päätöksellä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut muut viranomaiset ja oikeusalan toimijat 37 aa artiklan mukaisesti.

II luku

Toimivalta

3 artikla

Toimivalta toisen puolison kuollessa

Jos jäsenvaltion (...) tuomioistuimessa (...) pannaan vireille puolison perimystä **koskeva kanne** asetuksen (EU) N:o 650/2012 nojalla, **kyseisen valtion tuomioistuimilla** on toimivalta ratkaista (...) **kyseiseen perintöasiaan** liittyviä aviovarallisuussuhteita koskevia kysymyksiä.

4 artikla

Avio- tai asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskeva toimivalta

- Jos** jäsenvaltion (...) tuomioistuimelle **tehdään** avioeroa, asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskeva **hakemus** asetuksen (EY) N:o 2201/2003 mukaisesti, **kyseisen valtion tuomioistuimilla** on (...) toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevia kyseiseen hakemukseen liittyviä asioita, (...) **sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.**

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa edellyttää puolisoiden sopimusta, jos tuomioistuin, jonka ratkaistavaksi avio- tai asumuseroa tai avioliiton pätemättömäksi julistamista koskeva hakemus jätetään,
- a) on asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan viidennessä luetelmakohdassa tarkoitettu sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa on hakijan vakinainen asuinpaikka ja jossa hän on asunut vähintään vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä; tai
 - b) on asetuksen (EY) N:o 2201/2003 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan kuudennessa luetelmakohdassa tarkoitettu sellaisen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka kansalainen hakija on ja jossa on hänen vakinainen asuinpaikkansa ja jossa hän on asunut vähintään kuuden kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä; tai
 - c) on tuomioistuin, jossa asumuseron avioeroksi muuntamista koskeva asia pannaan vireille asetuksen (EY) N:o 2201/2003 5 artiklan nojalla; tai
 - d) on muissa tapauksissa tuomioistuin, jossa asia pannaan vireille asetuksen N:o 2201/2003 7 artiklan nojalla.
3. Jos (...) 2 kohdassa tarkoitettu sopimus tehdään ennen aviovarallisuussuhteita koskevan asian vireillepanoa tuomioistuimessa, sen on oltava 5 a artiklan 2 kohdan mukainen.

(...) 4 a artikla

5 artikla

Muu toimivalta

- (...) **Jos (...) jäsenvaltion millään tuomioistuimella ei ole toimivaltaa 3 tai 4 artiklan nojalla (...) tai muissa kuin näissä artikloissa säädetyissä tapauksissa, toimivaltaisia puolisoiden aviovarallisuussuhdeasiassa ovat sen jäsenvaltion tuomioistuimet**
- a) **jonka alueella puolisoiden vakinainen (...) asuinpaikka on ajankohtana, jona asia pannaan tuomioistuimessa vireille** tai, jos tämä ei ole mahdollista,
 - b) **jonka alueella puolisoiden viimeinen vakinainen (...) asuinpaikka oli, jos toinen puolisoista asuu siellä edelleen ajankohtana, jona asia pannaan tuomioistuimessa vireille,** tai, jos tämä ei ole mahdollista,
 - c) **jonka alueella vastaajan vakinainen (...) asuinpaikka on ajankohtana, jona asia pannaan tuomioistuimessa vireille,** tai, jos tämä ei ole mahdollista,
 - d) jonka kansalaisuus molemmilla puolisoilla on **ajankohtana, jona asia pannaan tuomioistuimessa vireille (...).**

5 a artikla

Oikeuspaikan valinta

1. **Asianosaiset voivat 5 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa (...) sopia, että heidän aviovarallisuussuhteitaan koskevissa asioissa yksinomainen toimivalta on joko sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jonka (...) lainsäädäntöä sovelletaan 16 artiklan tai 20 a artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti, taikka sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa avioliitto solmittiin.**
2. (...) **Sopimus on laadittava kirjallisena ja asianosaisten on päivättävä ja allekirjoitettava se. Kirjallista vastaavana pidetään kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää sopimuksen pysyvä tallenne.**

5 b artikla

Asiassa vastaamiseen perustuva toimivalta

- 1. Sen toimivallan lisäksi, joka tuomioistuimella on tämän asetuksen muiden säännösten nojalla, toimivaltainen on sen jäsenvaltion tuomioistuin, jonka lakia sovelletaan 16 artiklan tai 20 a artiklan 1 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti ja jossa vastaaja vastaa asiassa. Tätä sääntöä ei kuitenkaan sovelleta silloin, kun vastaaja on vastannut kiistääkseen toimivallan, eikä 3 artiklan tai 4 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa.**
- 2. Ennen kuin tuomioistuin toteaa olevansa toimivaltainen 1 kohdan nojalla, sen on varmistettava, että vastaajalle ilmoitetaan hänen oikeudestaan kiistää toimivalta ja vastaamisen tai vastaamatta jättämisen seurauksista.**

5 b 1 artikla

Vaihtoehtoinen toimivalta

- 1. Jos sen jäsenvaltion tuomioistuin, jolla on toimivalta 3, 5, 5 a tai 5 b artiklan nojalla, katsoo, että kyseessä olevaa avioliittoa ei sen kansainvälisen yksityisoikeuden normien mukaan tunnusteta aviovarallisuussuhteita koskevissa menettelyissä, se voi poikkeuksellisesti todeta, ettei se ole asiassa toimivaltainen. Tuomioistuimen on ilman aiheetonta viivytystä päätettävä toimivaltaisuuden puuttumisesta.**
- 2. Jos 3 tai 5 artiklan nojalla toimivaltainen tuomioistuin toteaa, ettei se ole toimivaltainen, ja asianosaiset sopivat 5 a artiklan mukaisesti toimivallan siirtämisestä toisen jäsenvaltion tuomioistuimille, kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimilla on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa.**

Muissa tapauksissa toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa on minkä tahansa muun jäsenvaltion tuomioistuimilla 5 tai 5 b artiklan mukaisesti tai sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa avioliitto solmittiin.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta, jos asianosaisille on myönnetty avioero tai asumusero taikka avioliitto on julistettu pätemättömäksi päätöksellä, jonka tuomioistuinjäsenvaltio voi tunnustaa.¹⁸

6 artikla

Toissijainen toimivalta

Jos millään **jäsenvaltion** tuomioistuimella ei ole 3, 4, 5, **5 a tai 5 b** artiklan nojalla toimivaltaa **tai jos kaikki tuomioistuimet ovat 5 b 1 artiklan mukaisesti jättäneet asian tutkimatta eikä millään jäsenvaltion tuomioistuimella ole 5 b 1 artiklan 2 kohdan nojalla toimivaltaa**, sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jonka alueella toisella tai kummallakin puolisoilla on **kiinteää** omaisuutta (...), ovat toimivaltaisia, mutta tällöin sen tuomioistuimen toimivalta, jossa kanne on pantu vireille, koskee pelkästään kyseistä **kiinteää** omaisuutta (...).

7 artikla

Varatoimivalta

Jos millään jäsenvaltion tuomioistuimella ei ole 3, 4, 5, **5 a, 5 b tai 6 artiklan nojalla** toimivaltaa **tai jos kaikki tuomioistuimet ovat 5 b 1 artiklan mukaisesti jättäneet asian tutkimatta eikä millään jäsenvaltion tuomioistuimella ole 5 b 1 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan nojalla toimivaltaa**, (...) jäsenvaltion tuomioistuimet voivat **poikkeuksellisesti** ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevan asian, jos (...) menettelyä ei voida (...) kohtuudella panna vireille tai toteuttaa **tai jos se olisi mahdotonta** (...) kolmannessa valtiossa, **johon asialla on läheinen liittymä**.

Asialla on oltava riittävä liittymä siihen jäsenvaltioon, jonka tuomioistuimessa asia pannaan vireille.

¹⁸ Vastaava ilmaus ("capable of recognition", "voi tunnustaa") löytyy (uudelleenlaaditun) Bryssel I -asetuksen 33 artiklan 1 kohdan a alakohdasta ja 3 kohdasta, 34 artiklan 1 kohdan b alakohdasta ja johdanto-osan 23 kappaleesta.

8 artikla

Vastakanteet

Tuomioistuimella, jossa asia on vireillä 3, 4, 5, 5 a, 5 b artiklan, 5 b 1 artiklan 2 kohdan taikka 6 tai 7 artiklan nojalla, on toimivalta käsitellä myös vastakanne, jos vastakanne kuuluu tämän asetuksen soveltamisalaan.

8 a artikla

Menettelyn rajoittaminen

- 1. Jos perittävän, jonka perimys kuuluu asetuksen (EU) N:o 650/2012 soveltamisalaan, jäämistöön kuuluu kolmannessa valtiossa sijaitsevaa omaisuutta, tuomioistuin, jossa perintöasia on vireillä, voi jonkin asianosaisen pyynnöstä päättää, ettei se tee ratkaisua tästä omaisuudesta, jos on odotettavissa, ettei sen kyseistä omaisuutta koskevaa päätöstä tunnusteta ja mahdollisesti todeta täytäntöönpanokelpoiseksi kyseisessä kolmannessa valtiossa.**
- 2. Edellä oleva 1 kohta ei vaikuta asianosaisten oikeuteen rajoittaa menettelyn ulottuvuutta sen jäsenvaltion lain nojalla, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä.**

9 artikla

Asian vireillepano tuomioistuimessa

Tätä lukua sovellettaessa asian katsotaan tulleen vireille tuomioistuimessa

- a) ajankohtana, jona (...) haastehakemus tai vastaava asiakirja jätetään tuomioistuimeen, edellyttäen että kantaja (...) ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä edellytetyjä toimenpiteitä haasteen antamiseksi tiedoksi vastaajalle, tai**

- b) **jos** (...) kyseinen asiakirja on annettava tiedoksi ennen sen jättämistä tuomioistuimeen, **ajankohtana, jona** (...) tiedoksiannosta vastaava viranomainen **ottaa** sen **vastaan** (...), edellyttäen että kantaja ei ole sen jälkeen jättänyt toteuttamatta häneltä (...) edellytetyjä toimenpiteitä asiakirjan jättämiseksi tuomioistuimeen, **tai**
- c) **jos asian käsittely aloitetaan tuomioistuimen omasta aloitteesta, ajankohtana, jona tuomioistuin tekee päätöksen käsittelyn aloittamisesta, tai jos tällaista päätöstä ei edellytetä, ajankohtana, jona tuomioistuin kirjaa asian rekisteriin.**

10 artikla

Toimivallan tutkiminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireille pantu kanne koskee aviovarallisuussuhteita koskevaa **asiaa**, jossa tuomioistuin ei tämän asetuksen mukaan ole toimivaltainen, sen on omasta aloitteestaan ilmoitettava, ettei sillä ole toimivaltaa.

11 artikla

Tutkittavaksi ottamisen edellytysten tutkiminen

1. Jos vastaaja, jonka vakinainen asuinpaikka on muussa valtiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa kanne on pantu vireille, ei vastaa asiassa, **tämän asetuksen nojalla** toimivaltaisen tuomioistuimen on **keskeytettävä** asian käsittely, **kunnes on** osoitettu, että vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai vastaava asiakirja riittävän ajoissa voidakseen **valmistautua vastaamaan asiassa** (...) tai että kaikki tätä varten tarpeelliset toimenpiteet on toteutettu.
2. Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 13 päivänä marraskuuta 2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1393/2007¹⁹ 19 artiklaa sovelletaan tämän artiklan 1 kohdan **sijasta**, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli **toimitettava** jäsenvaltiosta toiseen kyseisen asetuksen mukaisesti.

¹⁹ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79.

3. Jos asetuksen (EY) N:o 1393/2007 säännöksiä ei voida soveltaa, sovelletaan oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa ulkomailta siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa koskevan 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn Haagin yleissopimuksen 15 artiklaa, jos haastehakemus tai vastaava asiakirja oli toimitettava ulkomaille kyseisen yleissopimuksen mukaisesti.

12 artikla

Vireilläolo

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu, on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.
2. Jos 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kanne nostetaan toisessa tuomioistuimessa, (...) on sen **viipymättä** ilmoitettava kanteen **nostamispäivä tuomioistuimelle, jossa kanne on ensin nostettu, jos se sitä pyytää.**
3. Jos tuomioistuimen, jossa kanne on ensin nostettu, toimivaltaisuus on vahvistettu, tuomioistuimen, jossa kanne on nostettu myöhemmin, on todettava, ettei se ole toimivaltainen.

13 artikla

Toisiinsa liittyvät kanteet

1. Jos eri jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet liittyvät toisiinsa, tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi keskeyttää asian käsittelyn.
2. Jos nämä kanteet ovat vireillä ensimmäisessä oikeusasteessa, tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi jommankumman asianosaisen pyynnöstä myös todeta, ettei se ole toimivaltainen, jos tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen tutkimaan kyseiset kanteet ja jos niiden yhdistäminen on tämän tuomioistuimen lain mukaan sallittua.
3. Tätä artiklaa sovellettaessa kanteiden katsotaan liittyvän toisiinsa, jos niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä on tarkoituksenmukaista, jotta kanteiden käsitteleminen erillään ei johtaisi ristiriitaisiin **päätöksiin** (...).

14 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

Jäsenvaltion lain nojalla käytettävissä olevia väliaikaisia toimenpiteitä tai turvaamistoimia voidaan pyytää kyseisen valtion tuomioistuimilta myös silloin, **kun** toisen jäsenvaltion tuomioistuimet ovat tämän asetuksen mukaan toimivaltaisia tutkimaan pääasian.

III luku

Sovellettava laki

(...)

15 a artikla

Universaalinen soveltaminen (...)

Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan riippumatta siitä, onko se (...)
jonkin jäsenvaltion laki.

15 aa artikla

Yhden sovellettavan lain järjestelmä

Aviovarallisuussuhteisiin 16 **tai 20 a** artiklan nojalla sovellettavaa lakia sovelletaan kaikkeen
aviovarallisuuteen sen sijainnista riippumatta.

16 artikla
Sovellettavan lain valinta

1. Puolisot tai tulevat puolisot voivat **sopia** aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain **valinnasta tai vaihtamisesta, edellyttäen, että** (...) valittava laki on jokin seuraavista:

(...)
 - b) sen valtion laki, **jossa puolisoilla (...) tai tulevilla puolisoilla tai toisella heistä on vakinainen asuinpaikka** ajankohtana, **jona sopimus tehdään** (...), tai
 - c) sen valtion laki, **jonka kansalainen toinen puolisoista (...) tai tulevista puolisoista (...) on ajankohtana, jona sopimus tehdään.**
2. **Elleivät puolisot toisin sovi, aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain vaihtaminen avioliiton aikana vaikuttaa ainoastaan vastaisuudessa.**
3. **Edellä 2 kohdassa tarkoitettu sovellettavan lain taannehtiva vaihtaminen ei vaikuta haitallisesti aiemmin sovellettuun lakiin perustuviin kolmansien osapuolten oikeuksiin.**

17 artikla

(...)

18 artikla

(...)

19 artikla

(...) Sovellettavan lain valintaa koskevan sopimuksen muodollinen pätevyys

1. **Edellä 16 artiklassa tarkoitettu sopimus (...) on tehtävä kirjallisesti (...) ja päivättävä ja kummankin puolison on allekirjoitettava se. Kirjallista vastaavana pidetään kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää sopimuksen pysyvä tallenne.**

(...)

2. **Kuitenkin** jos sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa **molemmilla** (...) puolisoilla on vakinainen asuinpaikka **sopimuksen tekohetkellä, säädetään avioehtosopimuksia** koskevia muita muotovaatimuksia, **on sovellettava näitä** vaatimuksia (...).
3. **Jos puolisoiden vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa ja jos näiden valtioiden lainsäädännössä on säädetty avioehtosopimuksille erilaiset muotovaatimukset, sopimus on muodollisesti pätevä, jos se täyttää jommankumman lainsäädännön vaatimukset.**
4. **Jos puolisoista vain toisen vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jäsenvaltiossa ja jos tässä valtiossa on säädetty muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava näitä vaatimuksia.**

19 a artikla

Hyväksyntä ja aineellinen pätevyys

- 1. Lainvalintasopimuksen tai jonkin sen sopimusehdon olemassaolo ja pätevyys määräytyvät sen lain mukaan, jota lainvalintasopimukseen tai sopimusehtoon olisi tämän asetuksen 16 artiklan nojalla sovellettava, jos se olisi pätevä.**
- 2. Jos olosuhteista ilmenee, että puolison menettelyn vaikutusten määrittäminen 1 kohdassa tarkoitetun lain mukaan ei olisi kohtuullista, tämä puoliso voi kuitenkin osoittaa, ettei ole antanut hyväksyntäänsä, vedota sen maan lakiin, jossa hänen vakinainen asuinpaikkansa on sillä hetkellä, kun asia pannaan vireille tuomioistuimessa.**

20 artikla

(...)Avioehtosopimuksen muodollinen pätevyys

- 1. Avioehtosopimus on tehtävä kirjallisesti ja päivättävä, ja kummankin puolison on allekirjoitettava se. Kirjallista vastaavana pidetään kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää sopimuksen pysyvä tallenne.**
- 2. Jos sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa molemmilla puolisoilla on vakinainen asuinpaikka sopimuksen tekohetkellä, säädetään kuitenkin muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava kyseisiä vaatimuksia.**

Jos puolisoitten vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä eri jäsenvaltioissa ja jos näiden valtioiden lainsäädännössä on säädetty avioehtosopimuksille erilaiset muotovaatimukset, sopimus on muodollisesti pätevä, jos se täyttää jommankumman lainsäädännön vaatimukset.

Jos puolisoista vain toisen vakinainen asuinpaikka on sopimuksen tekohetkellä jäsenvaltiossa ja jos tässä valtiossa on säädetty muita muotovaatimuksia avioehtosopimuksille, on sovellettava näitä vaatimuksia.

- 3. Jos aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa laissa säädetään kuitenkin muita muotovaatimuksia, on sovellettava näitä vaatimuksia.**

(...)

20 a artikla

Sovellettava laki, jos asianosaiset eivät ole tehneet valintaa

- 1. Ellei 16 artiklan mukaista lainvalintasopimusta ole tehty (...), aviovarallisuussuhteisiin sovelletaan sen valtion lakia**
- a) jossa on puolisoitten ensimmäinen yhteinen vakinainen asuinpaikka **avioitumisen** jälkeen, tai jos se ei ole mahdollista,
 - b) jonka kansalaisia molemmat puoliset ovat **avioitumishetkellä**, tai jos se ei ole mahdollista,
 - c) (...) johon puolisoilla yhdessä on läheisin **liittymä avioitumishetkellä** ottaen huomioon kaikki olosuhteet (...).
- 2. (...) Jos puolisoilla on avioitumishetkellä useamman saman valtion kansalaisuus, sovelletaan ainoastaan 1 kohdan a ja c alakohdan säännöksiä.**

3. Se oikeusviranomainen, jolla on toimivalta ratkaista aviovarallisuussuhteita koskevia asioita, voi poikkeustapauksissa jommankumman puolison hakemuksesta päättää, että aviovarallisuussuhteita säätelevä laki on toisen valtion laki kuin sen, jonka lakia sovellettaisiin 1 kohdan a alakohdan nojalla, jos hakija osoittaa, että

- a) puolisoilla oli viimeinen yhteinen vakinainen asuinpaikka tuossa toisessa valtiossa huomattavasti pidemmän ajan kuin 1 kohdan a alakohdassa nimetyssä valtiossa, ja**
- b) kumpikin puoliso oli nojautunut tuon toisen valtion lakiin järjestäessään tai suunnitellessaan varallisuussuhteitaan.**

Tuon toisen valtion lakia sovelletaan avioliiton solmimisesta lähtien, ellei toinen puolisoista ole eri mieltä asiasta. Siinä tapauksessa tuon toisen valtion lain vaikutus alkaa siitä, kun viimeinen yhteinen vakinainen asuinpaikka oli perustettu tuohon toiseen valtioon.

Tuon toisen valtion lain soveltaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti 1 kohdan a alakohdan nojalla sovellettuun lakiin perustuviin kolmansien osapuolten oikeuksiin.

Edellä 3 kohdan säännöksiä ei sovelleta, jos puoliset ovat tehneet avioehtosopimuksen ennen viimeisen yhteisen vakinaisen asuinpaikan perustamista tuohon toiseen valtioon.

20 aa artikla

Sovellettavan lain soveltamisala

Tämän asetuksen mukaisessa aviovarallisuussuhteisiin sovellettavassa laissa säädetään muun muassa seuraavista:

- a) joko toisen puolison tai molempien puolisoitten omaisuuden luokittelu eri omaisuuslajeihin avioliiton aikana ja sen jälkeen,**
- b) omaisuuden siirtäminen omaisuuslajista toiseen,**
- c) puolison vastuu toisen puolison veloista ja vastuista,**
- d) omaisuutta koskevat joko toisen tai kummankin puolison valtuudet, oikeudet ja velvollisuudet,**
- e) aviovarallisuussuhteiden purkaminen ja omaisuuden osittaminen, jakaminen tai selvittäminen,**
- f) aviovarallisuussuhteiden vaikutukset puolison ja kolmansien osapuolten oikeussuhteeseen ja**
- g) avioehtosopimuksen aineellinen pätevyys.**

20 b artikla

Vaikutukset suhteessa kolmansiiin osapuoliin

- 1. Sen estämättä, mitä 20 aa artiklan f alakohdassa säädetään, puoliso ei voi vedota puolisoien välisiä aviovarallisuussuhteita säätelevään lakiin kolmanteen osapuoleen nähden kolmannen osapuolen ja jommankumman tai kummankin puolison välisessä riidassa, jollei kolmas osapuoli ole ollut tietoinen tai jollei hänen olisi asianmukaista huolellisuutta noudattaen pitänyt olla tietoinen kyseisestä laista.**

- 2. Kolmannen osapuolen katsotaan olevan tietoinen kyseisestä laista, jos**
 - a) aviovarallisuussuhteita säätelevä laki on**
 - i) sen valtion laki, jonka lakia sovelletaan kyseisen puolison ja kolmannen osapuolen väliseen liiketoimeen,**
 - ii) sen valtion laki, jossa sopimuksen tehneellä puolisoilla ja kolmannella osapuolella on vakinainen asuinpaikka, tai**
 - iii) kiinteää omaisuutta koskevissa tapauksissa sen valtion laki, jossa omaisuus sijaitsee,**

 - tai**

 - b) jompikumpi puolisoista on noudattanut sovellettavia aviovarallisuussuhteiden ilmoittamisen tai rekisteröinnin vaatimuksia, joita säätelevä laki on**
 - i) sen valtion laki, jonka lakia sovelletaan kyseisen puolison ja kolmannen osapuolen väliseen liiketoimeen,**
 - ii) sen valtion laki, jossa sopimuksen tehneellä puolisoilla ja kolmannella osapuolella on vakinainen asuinpaikka, tai**
 - iii) kiinteää omaisuutta koskevissa tapauksissa sen valtion laki, jossa omaisuus sijaitsee.**

3. Jos puoliso ei voi 1 kohdan nojalla vedota puolisoitten välisiä aviovarallisuussuhteita säätelevään lakiin kolmanteen osapuoleen nähden, aviovarallisuussuhteiden vaikutuksia kolmanteen nähden säännellään

- a) sen valtion lailla, jonka lakia sovelletaan puolison ja kolmannen osapuolen väliseen liiketoimeen; tai**
- b) kiinteää omaisuutta tai rekisteröityä omaisuutta tai rekisteröityjä oikeuksia koskevissa tapauksissa sen valtion lailla, jossa kiinteä omaisuus sijaitsee tai jossa omaisuus tai oikeudet on rekisteröity.**

(...)

20 c artikla

Esineoikeuksien muuntaminen

Jos henkilö vetoaa esineoikeuteen, johon hänellä on oikeus aviovarallisuussuhteisiin sovellettavan lain nojalla, ja sen jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa oikeuteen vedotaan, ei tunneta kyseistä esineoikeutta, kyseinen oikeus on tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan muunnettava lähinnä vastaavaksi kyseisen valtion lain mukaiseksi oikeudeksi ottaen huomioon kyseisellä esineoikeudella tavoitellut päämäärät ja edut sekä sen vaikutukset.

22 artikla

Kansainvälisesti pakottavat säännökset

1. **Tämän asetuksen säännökset eivät estä soveltamasta tuomioistuinvaltion lain kansainvälisesti pakottavia säännöksiä.**
2. (...) **Kansainvälisesti pakottavat säännökset ovat säännöksiä, joiden noudattamista** jokin jäsenvaltio pitää niin olennaisen tärkeänä yleisten etujensa, kuten poliittisen, sosiaalisen tai taloudellisen järjestelmänsä, turvaamiseksi, että niitä on sovellettava kaikissa niiden soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa riippumatta siitä, mitä lakia aviovarallisuuteen sovellettaisiin muutoin tämän asetuksen nojalla.

23 artikla

Oikeusjärjestyksen perusteet (*ordre public*)

Jonkin valtion tämän asetuksen mukaisesti määräytyvän lain säännöstä (...) voidaan kieltäytyä soveltamasta ainoastaan, jos soveltaminen on selvästi vastoin tuomioistuinjäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

24 artikla

Takaisin- ja edelleenviittauksen (*renvoi*) poissulkeminen

Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava tietyn valtion lakia, (...) sovelletaan kyseisessä valtiossa voimassa olevia (...) oikeussääntöjä kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjä lukuun ottamatta.

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – alueellinen lainvalinta

1. **Kun tämän asetuksen nojalla on sovellettava sellaisen valtion lakia, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä, joilla kullakin on omat aviovarallisuussuhteita koskevat oikeussääntönsä, tämän valtion sisäisten lainvalintasääntöjen mukaan määräytyy, minkä alueellisen yksikön oikeussääntöjä sovelletaan.**
2. **Jos tällaisia sisäisiä lainvalintasääntöjä ei ole:**
 - a) **viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään puolisoiden vakinaista asuinpaikkaa koskevien säännösten nojalla sovellettavaa lakia määritettäessä viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, jossa puolisoilla on vakinainen asuinpaikka;**
 - b) **viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään puolisoiden kansalaisuutta koskevien säännösten nojalla sovellettavaa lakia määritettäessä viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, johon puolisoilla on läheisin liittymä;**
 - c) **viittauksia 1 kohdassa tarkoitetun valtion lakiin pidetään muiden sellaisten säännösten, joissa viitataan liittymäperusteena muihin tekijöihin, nojalla sovellettavaa lakia määritettäessä viittauksina sen alueellisen yksikön lakiin, jossa kyseinen tekijä sijaitsee.**

25 a artikla

Valtiot, joissa on useita oikeusjärjestelmiä – henkilöiden välinen lainvalinta

Jos valtiossa on kaksi tai useampia oikeusjärjestelmiä tai säännöstöjä, joita sovelletaan eri henkilöryhmiin aviovarallisuussuhteiden osalta, viittauksia kyseisen valtion lakiin pidetään viittauksina tässä valtiossa voimassa olevien sääntöjen määrittämään oikeusjärjestelmään tai säännöstöön. Jos tällaisia sääntöjä ei ole, sovelletaan oikeusjärjestelmää tai säännöstöä, johon puolisoilla on läheisin liittymä.

25 b artikla

Tämän asetuksen soveltamatta jättäminen sisäiseen lainvalintaan

Jäsenvaltion, johon kuuluu useita alueellisia yksiköitä, joilla kullakin on omat aviovarallisuussuhteita koskevat oikeussääntönsä, ei tarvitse soveltaa tätä asetusta lainvalintaan yksinomaan tällaisten alueellisten yksiköiden välillä.

IV luku

Päätösten tunnustaminen, täytäntöönpanokelpoisuus ja täytäntöönpano

(...)

26 artikla

Tunnustaminen (...)

1. Jäsenvaltiossa annettu päätös tunnustetaan toisissa jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.
2. Asianosainen, joka nostaa kysymyksen päätöksen tunnustamisesta varsinaiseksi riidan kohteeksi, voi pyytää **31 b – 31 o artiklassa tarkoitetun** menettelyn mukaisesti päätöksen tunnustamista.
3. Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa asian ratkaisu riippuu liitännäisen tunnustamiskysymyksen ratkaisemisesta, on kyseinen tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tunnustamista koskevan kysymyksen.

27 artikla

Tunnustamatta jättämisen perusteet (...)

Päätöstä ei tunnusteta, jos (...)

- a) tunnustaminen on selvästi vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*), jossa tunnustamista pyydetään;
- b) päätös on tehty vastaajan poissa ollessa eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut vastata asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole riitauttanut päätöstä, vaikka olisi voinut niin tehdä;
- c) päätös on ristiriidassa sellaisen päätöksen kanssa, joka on annettu **menettelyssä** samojen asianosaisten välillä siinä jäsenvaltiossa, **jossa tunnustamista pyydetään**;
- d) päätös on ristiriidassa samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevan, aiemmin toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa tehdyn päätöksen kanssa, ja aiemmin tehty päätös täyttää ne edellytykset, jotka ovat tarpeen sen tunnustamiseksi siinä jäsenvaltiossa, **jossa tunnustamista pyydetään**.

27 a artikla

Perusoikeudet

Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 27 artiklaa kunnioittaen Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -periaatteita, erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjimättömyysperiaatetta.

28 artikla

Kielto tutkia päätöksen tehneen tuomioistuimen toimivalta

1. Alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimen toimivaltaa ei saa tutkia.
2. Edellä **27 artiklan a alakohdassa** tarkoitettua oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*) koskevaa kieltäytymisperustetta ei sovelleta 3–8 artiklan säännöksiin, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa.

29 artikla

Kielto tutkia uudelleen asiaratkaisu

Jäsenvaltiossa annetun (...) päätöksen asiaratkaisua ei saa missään tapauksessa tutkia uudelleen.

30 artikla

Tunnustamiskäsittelyn keskeyttäminen

Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa pyydetään toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, jos päätökseen on varsinaisin muutoksenhakukeinoin haettu muutosta **alkuperäjäsenvaltiossa**.

(...)

31 artikla

Täytäntöönpanokelpoisuus (...)

Jäsenvaltiossa annettu **ja siellä** täytäntöönpanokelpoinen päätös on **täytäntöönpanokelpoinen toisessa jäsenvaltiossa, kun päätös jonkun asiaan osallisen hakemuksesta on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi siellä 31 b – 31 o artiklassa (...)** tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

31 a artikla

Kotipaikan määrittäminen

Ratkaistakseen 31 b – 31 o artiklassa tarkoitettua menettelyä sovellettaessa, onko asianosaisen kotipaikka täytäntöönpanojäsenvaltiossa, tuomioistuimen on sovellettava kyseisen jäsenvaltion kansallista lakia.

31 b artikla

Paikallisten tuomioistuinten toimivalta

- 1. Hakemus päätöksen julistamisesta täytäntöönpanokelpoiseksi on toimitettava täytäntöönpanojäsenvaltion sille tuomioistuimelle tai toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka kyseinen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 37 a artiklan mukaisesti.**
- 2. Paikallinen toimivalta määräytyy sen asianosaisen kotipaikan mukaan, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, tai täytäntöönpanopaikan perusteella.**

31 c artikla

Menettely

- 1. Hakemismenettelyyn sovelletaan täytäntöönpanojäsenvaltion lakia.**
- 2. Hakijalla ei edellytetä olevan postiosoitetta tai valtuutettua edustajaa täytäntöönpanojäsenvaltiossa.**

3. Hakemukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

- a) päätöksestä sellainen jäljennös, joka täyttää sen aitouden toteamiseksi tarvittavat vaatimukset;**
- b) todistus, jonka alkuperäjäsenvaltion tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen on antanut 37 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoantavaa menettelyä noudattaen laaditulla lomakkeella, tämän kuitenkin rajoittamatta 31 d artiklan soveltamista.**

31 d artikla

Todistuksen toimittamatta jättäminen

- 1. Jollei 31 c artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettua todistusta toimiteta, tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen voi asettaa sen toimittamiselle määräajan tai hyväksyä vastaavan asiakirjan tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettyinä, vapauttaa todistuksen toimittamisvelvollisuudesta.**
- 2. Asiakirjoista on toimitettava käännös tai translitterointi, jos tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen sitä vaatii. Käännöksen on oltava sellaisen henkilön tekemä, jolla on kelpoisuus käännösten tekemiseen jossakin jäsenvaltioista.**

31 e artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen

Päätös julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun 31 c artiklassa säädettyt muodollisuudet on täytetty, eikä 27 artiklassa säädettyjä tunnustamatta jättämisen perusteita tutkita. Asianosaisella, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei menettelyn tässä vaiheessa ole oikeutta tulla kuulluksi hakemuksesta.

31 f artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehdyn päätöksen tiedoksi antaminen

- 1. Hakijalle on viivytyksettä annettava tiedoksi täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehty päätös täytäntöönpanojäsenvaltion laissa säädetyn menettelyn mukaisesti.**
- 2. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen on annettava tiedoksi sille asianosaiselle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja tiedoksiantoon on liitettävä päätös, jos sitä ei jo ole annettu kyseiselle asianosaiselle tiedoksi.**

31 g artikla

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta tehtyä päätöstä koskeva muutoksenhaku

- 1. Kumpikin asianosainen voi hakea muutosta päätökseen, joka on tehty täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevan hakemuksen johdosta.**
- 2. Muutoksenhaku on osoitettava sille tuomioistuimelle, jonka asianomainen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 37 a artiklan mukaisesti.**
- 3. Muutoksenhaku on käsiteltävä kontradiktorista oikeudenkäyntiä koskevien sääntöjen mukaisesti.**
- 4. Jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, jää saapumatta muutoksenhakutuomioistuimeen käsittelyyn, joka koskee hakijan tekemää muutoksenhakua, sovelletaan 11 artiklan säännöksiä, vaikka sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei olisikaan missään jäsenvaltiossa.**

5. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehtyä päätöstä koskeva muutoksenhaku on toimitettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Jos sen asianosaisen kotipaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, on muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa tuomio julistettiin täytäntöönpanokelpoiseksi, muutoksenhaku-aika on 60 päivää siitä päivästä, jona päätös on joko annettu tiedoksi hänelle henkilökohtaisesti tai toimitettu hänen asuinpaikkaansa. Tätä määräaikaa ei voida pidentää välimatkan perusteella.

31 h artikla

Menettely muutoksenhaun johdosta tehdyn päätöksen riitauttamiseksi

Muutoksenhaun johdosta tehty päätös voidaan riitauttaa ainoastaan menettelyllä, jonka asianomainen jäsenvaltio on ilmoittanut komissiolle 37 a artiklan mukaisesti.

31 i artikla

Tuomion täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisen epääminen tai täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen kumoaminen

Tuomioistuin, jolta haetaan muutosta 31 g tai 31 h artiklan mukaisesti, voi evätä tuomion julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan jollakin 27 artiklassa mainituista perusteista. Sen on tehtävä päätöksensä viipymättä.

31 j artikla

Asian käsittelyn keskeyttäminen

Tuomioistuin, jolta muutosta haetaan 31 g tai 31 h artiklan mukaisesti, keskeyttää asian käsittelyn sen asianosaisen pyynnöstä, jota vastaan täytäntöönpanoa on haettu, jos päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus alkuperäjäsenvaltiossa on muutoksenhaun vuoksi keskeytetty.

31 k artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

- 1. Jos päätös on tunnustettava tämän luvun mukaisesti, mikään ei estä hakijaa tekemästä pyyntöä täytäntöönpanojäsenvaltion lain mukaisiin väliaikaisiin toimenpiteisiin tai turvaamistoihin ryhtymisestä, vaikka 31 e artiklan mukaista julistusta päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudesta ei ole annettu.**
- 2. Täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen oikeuttaa ilman eri toimenpiteitä ryhtymään turvaamistoihin.**
- 3. Ennen kuin 31 g artiklan 5 kohdassa tarkoitettu, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehtyyn päätökseen sovellettava muutoksenhaku-aika on kulunut umpeen ja ennen kuin mahdollisen muutoksenhaun johdosta on annettu ratkaisu, sen asianosaisen omaisuuteen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, saa kohdistaa ainoastaan turvaamistoimia.**

31 l artikla

Osittainen täytäntöönpanokelpoisuus

- 1. Jos päätöksellä on ratkaistu useampia vaatimuksia ja jos sitä ei kaikkien vaatimusten osalta voida julistaa täytäntöönpanokelpoiseksi, tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä tämä yhden tai useamman vaatimuksen osalta.**
- 2. Hakija voi pyytää, että täytäntöönpanokelpoiseksi julistaminen rajoitetaan päätöksen tiettyihin osiin.**

31 m artikla

Oikeusapu

Hakijalla, joka on alkuperäjäsenvaltiossa saanut täydellistä tai osittaista oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai kustannusten suorittamisesta, on täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä oikeus saada täytäntöönpanojäsenvaltion lain mukaisesti laajinta mahdollista oikeusapua tai laajin vapautus kulujen tai kustannusten suorittamisesta.

31 n artikla

Vakuuden, takuun tai talletuksen kieltö

Asianosaiselta, joka jäsenvaltiossa pyytää toisessa jäsenvaltiossa tehdyn päätöksen tunnustamista, täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista tai täytäntöönpanoa, ei saa vaatia minkäänlaista vakuutta, takuuta tai talletusta sillä perusteella, että hän on ulkomaalainen tai että hänen kotipaikkansa tai asuinpaikkansa ei ole täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

31 o artikla

Maksun tai veron kieltö

Täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä ei saa täytäntöönpanojäsenvaltiossa periä mitään riidan kohteen arvon mukaan määräytyvää maksua tai veroa.

IV a luku

Viralliset asiakirjat ja tuomioistuimessa tehdyt sovinnot

(...)

32 artikla

Virallisten asiakirjojen hyväksyminen

(...)

1. Jäsenvaltiossa laaditulla virallisella asiakirjalla on toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin sillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman hyvin rinnastettavissa oleva vaikutus edellyttäen, että se ei ole selvästi vastoin asianomaisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

Henkilö, joka aikoo käyttää virallista asiakirjaa toisessa jäsenvaltiossa, voi pyytää virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltiossa laativaa viranomaista täyttämään 37 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen laaditun lomakkeen, jossa kuvaillaan virallisen asiakirjan todistusvoima alkuperäjäsenvaltiossa.

2. Virallisen asiakirjan oikeellisuus riitautetaan alkuperäjäsenvaltion tuomioistuimissa, ja sitä koskeva päätös tehdään kyseisen valtion lain mukaisesti. Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei ole todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

3. **Viralliseen asiakirjaan kirjatut oikeustoimet tai oikeudelliset suhteet riitautetaan tämän asetuksen nojalla toimivaltaisissa tuomioistuimissa, ja sitä koskevat päätökset tehdään III luvun perusteella sovellettavan lain mukaisesti. Riitautetulla virallisella asiakirjalla ei ole riitautetun asian osalta todistusvoimaa muussa jäsenvaltiossa kuin alkuperäjäsenvaltiossa riitautuskanteen ollessa vireillä toimivaltaisessa tuomioistuimessa.**
4. **Jos jäsenvaltion tuomioistuimessa vireillä olevan asian ratkaisu riippuu viralliseen asiakirjaan aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa kirjattuja oikeustoimia ja oikeudellisia suhteita koskevasta kysymyksestä, on asiaa käsittelevä tuomioistuin toimivaltainen ratkaisemaan tuon kysymyksen.**

33 artikla

Virallisten asiakirjojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. **Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen virallinen asiakirja on julistettava täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta 31 b – 31 o artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.**
2. **Edellä olevaa 31 c artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa virallisen asiakirjan laatineen viranomaisen on kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta annettava todistus 37 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen laaditulla lomakkeella.**

3. Tuomioistuin, jolta haetaan muutosta 31 g tai 31 h artiklan nojalla, voi evätä virallisen asiakirjan julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan, jos virallisen asiakirjan täytäntöönpano olisi selvästi vastoin täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

34 artikla

(...)Tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen täytäntöönpanokelpoisuus

1. Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoiset tuomioistuimessa tehdyt sovinnot on julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta 31 b – 31 o artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.
2. Edellä olevaa 31 c artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovellettaessa on tuomioistuimen, joka hyväksyi sovinnon tai jossa se tehtiin, kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta annettava todistus 37 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen laaditulla lomakkeella.
3. Tuomioistuin, jolta haetaan muutosta 31 g tai 31 h artiklan nojalla, voi evätä tuomioistuimessa tehdyn sovinnon julistamisen täytäntöönpanokelpoiseksi tai kumota täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta tehdyn päätöksen ainoastaan, jos tuomioistuimessa tehdyn sovinnon täytäntöönpano olisi selvästi vastoin täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (*ordre public*).

(...)

VI luku

Yleiset säännökset ja loppusäännökset

36 -0 artikla

Laillistaminen ja muut vastaavat muodollisuudet

Tämän asetuksen yhteydessä jäsenvaltiossa annetuilta asiakirjoilta ei vaadita laillistamista eikä muuta vastaavaa muodollisuutta.

36 artikla

Suhde nykyisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin

1. Tämä asetus ei vaikuta sellaisten tämän asetuksen soveltamisalaan **kuuluvia kysymyksiä** koskevien kahden- tai monenvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden sopimuspuolena yksi tai useampi jäsenvaltio on tätä asetusta annettaessa, sanotun kuitenkin rajoittamatta perussopimuksen 351 artiklan mukaisten jäsenvaltioiden velvoitteiden soveltamista.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, tätä asetusta sovelletaan jäsenvaltioiden välisissä suhteissa ensisijaisena sellaisiin tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia kysymyksiä koskeviin yleissopimuksiin nähden, joiden sopimuspuolia kyseiset jäsenvaltiot ovat.

3. Tämä asetus ei estä jäsenvaltioita, jotka ovat avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävän Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken 6 päivänä helmikuuta 1931 tehdyn sopimuksen, sellaisena kuin se on tarkistettuna vuonna 2006, Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan välisen 19 päivänä marraskuuta 1934 tehdyn perintöä, testamenttia ja pesänselvitystä koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on tarkistettuna kesäkuussa 2012, ja Suomen, Islannin, Norjan, Ruotsin ja Tanskan kesken yksityisoikeudellista vaatimusta koskevien tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta 11 päivänä lokakuuta 1977 tehdyn sopimuksen osapuolia, soveltamasta mainittuja sopimuksia siltä osin kuin niissä määrätään yksinkertaistetuista ja nopeutetuista menettelyistä aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa annettujen päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa varten.

37 artikla

Yleisön saataville asetettavat tiedot

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle lyhyt yhteenveto niiden aviovarallisuussuhteisiin liittyvistä kansallisista säädöksistä ja menettelyistä, mukaan lukien tiedot siitä, minkä tyyppisellä viranomaisella on toimivalta aviovarallisuussuhteita koskevissa asioissa, ja tiedot 20 b artiklassa tarkoitetuista vaikutuksista suhteessa kolmansiin osapuoliin, tietojen asettamiseksi yleisön saataville siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa.

Jäsenvaltioiden on pidettävä nämä tiedot jatkuvasti ajan tasalla.

37 a artikla

Yhteystietojen ja menettelyjen ilmoittaminen

1. **Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ... päivään ...kuuta ... mennessä***
 - a) **tuomioistuimet tai viranomaiset, joilla on toimivalta käsitellä 31 b artiklan 1 kohdan mukaisia täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevia hakemuksia ja 31 g artiklan 2 kohdan mukaisia tällaisista hakemuksista tehtyjä päätöksiä koskevia muutoksenhakuja;**
 - b) **31 h artiklassa tarkoitetut menettelyt muutoksenhaun johdosta tehdyn päätöksen riitauttamiseksi.**

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista näiden tietojen myöhemmistä muutoksista.

2. **Komissio julkaisee 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, lukuun ottamatta 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tuomioistuinten ja viranomaisten osoitteita ja muita yhteystietoja.**
3. **Komissio saattaa kaikki 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville muilla asianmukaisilla tavoilla, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.**

* Virallinen lehti: lisätään päivämäärä, joka on 9 kuukautta ennen tämän asetuksen soveltamispäivää.

37 aa artikla

2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettut tiedot sisältävän luettelon laatiminen ja myöhempi muuttaminen

- 1. Komissio laatii jäsenvaltioiden ilmoitusten pohjalta 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun luettelon muista viranomaisista ja oikeusalan toimijoista.**
- 2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista kyseiseen luetteloon sisältyviin tietoihin myöhemmin tehtävistä muutoksista. Komissio muuttaa luetteloa vastaavasti.**
- 3. Komissio julkaisee luettelon ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.**
- 4. Komissio saattaa kaikki 1 ja 2 kohdan mukaisesti ilmoitetut tiedot julkisesti saataville muilla asianmukaisilla tavoilla, erityisesti siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.**

37-0 artikla

31 c artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja 32, 33 ja 34 artiklassa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatiminen ja myöhempi muuttaminen

Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädökset 31 c artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja 32, 33 ja 34 artiklassa tarkoitettujen todistusten ja lomakkeiden laatimisesta ja myöhemmästä muuttamisesta. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 37 b artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

37 b artikla

Komiteamenettely

1. **Komissiota avustaa komitea. Kyseinen komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.**
2. **Kun tähän kohtaan viitataan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.**

38 artikla

Uudelleentarkastelulauseke

1. Komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään **kahdeksan** vuoden kuluttua asetuksen soveltamispäivästä (...). Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia tämän asetuksen mukauttamiseksi.
 - 1 a. **Komissio antaa Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen 5 b1 ja 27a artiklan soveltamisesta viimeistään viiden vuoden kuluttua asetuksen soveltamispäivästä. Kertomuksessa arvioidaan erityisesti sitä, missä määrin kyseisillä artikloilla on varmistettu oikeussuojan saatavuus.**
2. Tätä varten jäsenvaltioiden on annettava komissiolle asiaankuuluvat tiedot tämän asetuksen soveltamisesta niiden tuomioistuimissa.

39 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tätä asetusta (...) sovelletaan ainoastaan asetuksen soveltamispäivänä tai sen jälkeen vireille pantuihin oikeudenkäynteihin, virallisesti laadittuihin tai rekisteröityihin virallisiin asiakirjoihin ja tuomioistuimissa hyväksytyihin tai tehtyihin sovintoihin (...), jollei 2 ja 3 kohdasta muuta johdu.
2. Jos oikeudenkäynti alkuperäjäsenvaltiossa on käynnistetty ennen tämän asetuksen soveltamispäivää, kyseisen päivän jälkeen tehdyt päätökset tunnustetaan ja pannaan täytäntöön IV luvun säännösten mukaisesti, kunhan asiassa sovellettavat toimivaltasäännöt vastaavat II luvun säännöksissä tarkoitettuja sääntöjä.
3. Asetuksen III luvun säännöksiä sovelletaan vain sellaisiin henkilöihin, jotka ovat avioituneet tai valinneet aviovarallisuussuhteisiinsa sovellettavan lain tämän asetuksen soveltamispäivän jälkeen.

40 artikla

Voimaantulo

1. Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
2. Tätä asetusta sovelletaan ... alkaen ²⁰**lukuun ottamatta 37 ja 37 a artiklaa, joita sovelletaan ... alkaen²¹ ja 37 aa, 37-0 ja 37 b artiklaa, joita sovelletaan ...alkaen²².**

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty [...] [...].

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

²⁰ Kaksi ja puoli vuotta sen voimaantulosta.

²¹ Yhdeksän kuukautta ennen soveltamispäivää.

²² Tämän asetuksen voimaantulopäivää seuraava päivä.